

XLVII-ий Злет Юнацтва

Елленвіл, Нью-Йорк

Конкурс Знання

15-ЛІТТЯ

Незалежності

України

(Старше Юнацтво)

Спілка Української Молоді

2006

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ, ЯКІ ПРИВЕЛИ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.

1986-1987 - після проголошення нової советської політики, основаної на ідеї “гласності”, (відкритості), вперше за довгий час починають на офіційних форумах та пресі заторкувати теми, що вважалися забороненими до цього часу – сталінські репресії, русифікація (зросійщення) неросійських народів, поширення корупції в уряді, слабкість радянської (советської) економіки, тощо. Гасла “гласність” та “перестройка” (перебудова), були проголошені Михайлом Горбачовим скоро після того, як він прийшов до влади як керівник Радянського (Советського) Союзу.

В Україні, вперше за довгий час, письменники на своєму з'їзді заговорили про обсяг русифікації України, а на партійній конференції в жовтні 1987 року голова комуністичної партії України В. Щербицький, противник політики гласності, вперше визнав, що в 1933 році на Україні був голод (про штучний характер цього голоду він замовчав, але пізніше про це заговорили інші).

Нова лібералізація в СРСР (Союз Радянських (Советських) Соціалістичних Республік) була задумана як засіб для піднесення імперії зі стану “застою” (занепаду). Вона мала проходити в рамках , що не підривали б монополію Комуністичної Партії чи існування советсько – російської імперії.

Серпень, 1987 року – після появи в Москві журналу “Гласность”, першого в СРСР некомуністичного видання, за поширення якого не карають ув'язненням, в Україні група дисидентів (В. Чорновіл, І. Гель, М. Горинь) відновляє випуск журналу “Український Вісник”. Цей журнал виходив підпільно в 70-х роках, і тоді за його видання чи поширення карали кількарічним ув'язненням на Сибірі. Восени того ж року у Львові починають виходити журнали “Євшан Зілля” та “Кафедра”.

4 серпня 1987 року – у заяві, підписаній двома підпільними єпископами, 20 священниками та вірними, група українців-католиків оголошує, що Українська Греко-Католицька Церква виходить із підпілля і буде діяти відкрито серед вірних.

28 серпня 1987 року – 3000 українців-католиків вперше відкрито збираються у селі Зарванця на Тернопільщині, місці великих прощ у минулому. Такі прощі були заборонені від часу ліквідації Української Католицької Церкви у 1946 році.

Вересень, 1987 року – у Києві постає Український Культурологічний клуб (УКК), який згуртовує патріотичних українців. На вечорах, організованих УКК, вперше за довгий час говорять в Україні про такі заборонені речі, як русифікація України, винищення українців комуністами, аварія в Чорнобилі, Штучний Голод 1933 рокуа також про українських діячів, зліквідованих Москвою, про яких дотепер не можна було згадувати. В той самий час подібні клуби створюються в Львові (товариство “Лева”), Тернополі (“Вертеп”) та інших містах.

9 листопада 1988 року – у Києві українські правозахисники (дисиденти) творять/відновлюють Українську Гельсінську Спілку. Це – перша некомуністична

організація, що відкрито (але не без переслідувань) займається політичною діяльністю. Першим її головою став Микола Руденко, а після його виїзду до Америки, на його місце було обрано Левка Лук'яненка, який щойно на початку 1989 року повернувся із заслання на Сибірі. У наступних двох роках УГС стає динамічним організатором численних акцій проти радянської (советської) влади.

Червень – липень 1988 року – у різних місцевостях відбуваються напів-легальні святкування тисячоліття Хрещення України. У Зарваниці на відправу прибуває 10 тисяч вірних. Багато з них мусять перебороти всякі перепони, створені поліцією. Після кожного з тих святкувань поліція карає організаторів грошовими штрафами або кількадечним ув'язненням.

16 червня 1988 року – перед університетом у Львові проходить мітинг за демократію та національне відродження України за участю 6000 осіб. На мітингу рішено утворити Товариство Української Мови. Наступного тижня біля Львівського стадіону збирається 50 тисяч людей.

17 липня 1988 року – на мітингу у Львові при участі 15 тисяч людей вирішено створити Український Демократичний Фронт на зразок Народних Фронтів, що постали в Литві, Латвії та Естонії. Але через шалені напади радянської (советської) влади та преси спроба сформувати Фронт скоро провалюється. Натомість на кінець року ініціативу перебирають на себе письменники (правдоподібно не без “благословення” властей, які страшенно побоювались незалежних ініціатив).

4 серпня та 1 вересня 1988 року – у Львові поліція розганяє національно – демократичні зібрання та арештовує десятки молодих учасників.

13 січня 1989 року – у Львові відбувається установчий з'їзд Українського Християнсько-Демократичного Фронту, однієї з перших організацій, що підняла гасло виборення незалежності для України. Головою УХДФ обрано Василя Січка. На з'їзді вирішено відновити в Україні Платс та Просвіту.

22 січня 1989 року – уперше за довгий час відбуваються народне відзначення Дня Незалежності України, що було проголошено в 1918 році. У Львові тисячі людей збираються на молебень перед собором Св. Юрія, а в Києві відзначення відбуваються на приватних помешканнях.

11-12 лютого 1989 року – відбувається з'їзд Товариства Української Мови за участю 500 делегатів.

4 березня 1989 року – у Києві утворюється товариство “Меморіал”, завданням якого є дослідити та оприлюднити факти більшовицького терору і вшанувати пам'ять його жертв.

Лютий – березень 1989 року – по Україні проходять багаточисленні мітинги у зв'язку з недалекими виборами до Верховної Ради СРСР. Це мали бути перші в радянській історії вибори, в яких могли приймати участь кандидати, які не були висунені комуністами. Але в ході передвиборчої компанії чимало активістів було арештовано або побито за агітацію проти радянської (советської) влади.

26 березня 1989 року – на виборах до Верховної Ради СРСР було обрано майже всіх комуністів і тільки кількох демократів.

7 травня 1989 року – Товариство “Меморіал” організує перше народне відзначення жертв більшовицького терору в Биківні біля Києва, де в 1937-1941 роках радянська (советська) поліція НКВД замордувала приблизно 150 000 людей.

17 червня 1989 року – у Харкові створюється ініціативний комітет для відновлення СУМ.

19 серпня 1989 року – на горі Маківці в Карпатах, з'їзджаяться молодь західної України і проголошує створення Сплки Незалежної Української Молоді – СНУМ. Скоро після цього майже в 20 містах України постають осередки СУМ/СНУМ з майже тисячу членами. У наступному році сумівці організують більше 30 масових акцій (демонстрації, вуличні походи, антикомсомольські акції, “похорони комунізму” і т. д.) майже всі заборонені владою, в яких беруть участь більше 60 тис української молоді.

15-26 липня 1989 року – на вугільних копальнях Червонограду та Донбасу проходить страйк шахтарів, в якому беруть участь понад 100 000 робітників.

8-10 вересня 1989 року – у Києві відбувається установчий з'їзд Народного Руху України за перебудову, в якому бере участь більше 1100 делегатів, які представляють 300 тисяч членів із цілої України. НРУ намагається стати масовим центром опозиції проти Комуністичної Партії. Першим головою НРУ обрано поета Івана Драча. За короткий час НРУ вже нараховував 600 тисяч членів.

17 вересня 1989 року – у Львові відбувається демонстрація за участю 150-200 тисяч осіб з вимогами дозволити (легалізувати) існування Української Греко-Католицької Церкви. Це була найбільш численна некомуністична демонстрація того часу в СРСР.

Вересень 1989 року – у Дем'яновому Лазі, заповіднику природи біля Івано – Франківська, знаходять і викопують майже тисячу трупів – жертв страшного терору, що стався 1941 році, коли радянські війська відступали перед німцями під час другої світової війни. Подібні розкопи на місцях масового терору згодом проходять у Львові, Дрогобичі, Луцьку та інших містах Західної України. Натомість на східній Україні влада відкидає заклики провести подібні розкопи таємних поховань у Харкові, Вінниці, Умані, Києві і т. д.

28 вересня 1989 року – внаслідок дій Горбачова, усунуто Володимира Щербицького з посту першого секретаря (голови) Комуністичної Партії України – КПУ. Щербицький був противником Горбачова та політики гласності і намагався не допустити подиху свободи в Україні. За його керівництва (1972-1989 роки) посилювалася русифікація і переслідування учасників національного руху опору (українських дисидентів).

21 жовтня 1989 року – Верховна Рада УРСР затвердила закон про державний статус української мови в Україні. До цього часу в УРСР не було згадки про те, що українська мова має бути головною мовою державних актів України. Внаслідок політики радянської влади українська мова поступово зникла з усіх сфер життя.

21 жовтня 1989 року – у Києві відбувається установчий з'їзд Української Національної Партії, першої групи, яка виступає як партія. Своєю метою вона ставить – відновлення Української Народної Республіки. Головою УНП обрано Г. Приходька. У 1990-91 роках УНП проводить збір підписів для переведення референдуму про вихід України із СРСР. Вдалося зібрати необхідних 3 мільйони підписів, але події серпня 1991 року прискіпили процес здобуття незалежності.

28-29 жовтня 1989 року - у Києві відбувається установчий з'їзд української екологічної організації – “Зелений світ”, який ставить першим своїм завданням розкрити інформації про наслідки аварії на атомній станції в Чорнобилі, що сталася 26 квітня 1986 року.

19 листопада 1989р– тисячі людей приймають участь у перезахороненнях в Києві Василя Стуса, О. Тихого і Ю. Литвина, останніх учасників руху спротиву, що загинули у радянських (советських) концтаборах в середині 1980 років.

28 листопада 1989р – уряд СРСР дозволяє реєструватись українським католицьким громадам. Але повної легалізації Української Греко-Католицької Церкви таки не проголошено за радянської (советської) влади.

21 січня 1990р – відбулася акція під назвою “живий ланцюг”, організований Рухом. Уздовж шляху з Києва до Львова, а далі до Івано-Франківська (задовжки 300 миль) майже пів мільйона людей, взявшись за руки, створили ланцюг для відзначення роковин проголошення самостійності та соборності України у 1918 і 1919 роках.

30 січня 1990р – Російська Православна Церква перейменовує себе на Українську Православну Церкву, хоча і далі залишається підпорядкованою Московському патріархатові.

15 березня 1990р – місто Стрий на Львівщині стає першим містом в Україні, де на ратуші підносять синьо-жовтий прапор.

18 березня 1990р – проходять перші напів-демократичні вибори до Верховної Ради УРСР та обласних і міських рад. У Львівській, Тернопільській та Івано-Франківській областях представники національно-демократичних сил здобувають більшість місць. У новій Верховній Раді 125 депутатів із 450 творять першу опозицію під назвою “Народна Рада”. Але в наступних місяцях протиукраїнський блок консервативних комуністів, у кількості 239 депутатів блокують своєю більшістю майже всі законопроекти, запропоновані Народною Радою.

3 квітня 1990р – над ратушею міста Львова піднімають синьо-жовтий прапор.

3 квітня 1990р – Українська Гельсінська Спілка перетворюється в Українську Республіканську Партію.

14 червня 1990р – головою Верховної Ради стає консервативний комуніст – Володимир Івашко.

4-5 червня 1990р – Українська Автокефальна Православна Церква відбуває свій перший собор і обирає митрополита Мстислава з Америки першим Київським патріархом.

9 червня 1990р – прем’єр міністр з Великобританії Маргарет Теччер, у виступі перед Верховною Радою заявляє: «Уряд Великобританії підтримує прямі зв’язки тільки з незалежними державами. З Україною ми можемо мати тільки такі зв’язки, які маємо з Каліфорнією чи Квебеком (провінцією Канади)».

16 липня 1990р – Верховна Рада прийняла декларацію про державний суверенітет України, згідно з якою Верховна Рада має право приймати закони, що мали б пріоритет над законами СРСР. Це був перший крок до утворення незалежної української держави.

23 липня 1990р – Володимир Івашко резигнує з позиції голови Верховної Ради, бо був призначений заступником М. Горбачова. На його місце стає Леонід Кравчук, який до цього часу був головним ідеологом Комуністичної Партії України.

23 липня 1990р – над будинком Київської міської ради піднімають синьо-жовтий прапор.

1 серпня 1990р – Верховна Рада приймає рішення закрити атомно-електричну станцію (АЕС) у Чорнобилі до 1993 року.

3-5 серпня 1990р – тисячі українців з цілої України з’їжджаються до околиць міста Запоріжжя на святкування 500-ліття українського козацтва. Приблизно 20 000 приїжджих із Західної України використовують свою подорож на ці святкування для проведення національно – освітньої роботи серед населення південно-східних

земель, де національна свідомість стоїть на низькому рівні через багатолітню боротьбу радянської влади (совєтських властей) проти всяких проявів українства.

30 вересня 1990р – відбувається багатотисячна демонстрація в Києві проти “нового союзного договору”, запропонованого Горбачовим для збереження зв’язаності поневолених народів з Москвою.

2-17 жовтня 1990р – на площі Жовтневої Революції (майбутньому Майдані Незалежності) майже 500 студентів приймають участь у голодуванні з вимогою резигнації В. Власова з посту прем’єр міністра України а також і його уряду за протиукраїнську політику. У Києві та інших містах проходять масові маніфестації на підтримку студентів. Після того , як майже 50 000 демонстрантів зайняли площу перед будинком Верховної Ради, уряд розпочинає переговори з студентами. Студенти добиваються резигнації Масола, але всі інші обіцянки залишаються нездійсненими. Ця так звана “Революція на граніті” допомогла оживити національний рух і виявила, що він може змобілізувати за собою дуже багато киян.

25-28 жовтня 1990р – Рух відбуває свій другий з’їзд і проголошує, що його метою вже не є “перебудова”, а “відновлення самостійної української держави”.

Листопад 1990р - Канада і Америка вперше призначають консулів (але не амбасадорів) для Києва.

Перша половина 1991р- серед комуністів виростають розбіжності з приводу поступової демократизації СРСР. Консервативні комуністи в цілому Союзі, а також в Україні закликають до наступу на опозицію.

17 березня 1991р – 70% українців голосують у всесоюзному референдумі за збереження СРСР. Але в окремому питанні чи вони хочуть, щоб Україна була частиною СРСР як суверенна республіка, 80% голосують : так. У трьох областях Західної України додаткове питання про підтримку незалежності України набирає переважачої кількості голосів.

1 серпня 1991р – президент Джордж Буш старший у своєму виступі перед Верховною Радою перестерігає українців проти “самогубного націоналізму” і цим проявляє свою ворожість до ідеї відокремлення України від СРСР. Цій його промові люди дали назву “Чікен Київ”.

Подана хроніка бере свою основу з хроніки, що поміщена в альманаху Ukrainian Weekly з 2001 року і є на його вебсайті.

ПУТЧ У МОСКВІ. ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ. РОЗПАД РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

19 серпня 1991 р- під час відпочинку Горбачова в Криму, консервативні комуністи роблять в Москві спробу державного перевороту. “Державний комітет з надзвичайного стану” (по рос. ГКЧП) оголошує, що перебирає у свої руки владу в СРСР. У протидію їм Борис Єльцин ,голова Верховної Ради Росії, кличе людей до загального страйку. В Україні Кравчук закликає до спокою і радить людям не долучуватись до страйку. У Москві натомість українці організують свою сотню і стають за барикадами до оборони “Білого Дому” (будинку російського парламенту)перед наступом надісланих військових частин.

20 серпня 1991 р – українські шахтарі долучуються до загального страйку. У Києві відбувається мовчазна демонстрація проти ГКЧП. У Львові починають творитися самооборонні групидля захисту міста в разі штурму. РУХ і Народна Рада засуджують путч, а Верховна Рада УРСР голосує вважати ГКЧП нелегальним, аж поки Верховна Рада (Совет) СРСР не винесе рішення у цій справі. Взагалі, реакція в Україні на спробу перевороту є досить слабою.

21 серпня 1991 р – після невдалих спроб військових частин пробитися через великий натовп людей до “Білого Дому”, в яких загинуло три оборонці демократії, військове командування наказало своїм частинам відступити. Члени ГКЧП кидаються втікати з Москви і путч приходить до неславного кінця. Горбачов повертається до Москви, але він вже втішається меншим авторитетом, як “герой дня” – Єльцин.

24 серпня 1991 р – під тиском демократичних депутатів і 30 000 демонстрантів Верховна Рада схвалює майже одноголосно (один проти) Акт про незалежність України. Разом із цим приймається рішення піддати цю справу під голосування 1 грудня у всенародному референдумі.

25 серпня 1991 р – у звязку з представленням доказів про підтримку керівництва КПУ державного перевороту, президія Верховної Ради приймає рішення заборонити діяльність КПУ на території України.

9 вересня 1991 р – у звязку з проголошенням незалежності України з Москви прибуває делегація від урядів СРСР та Російської РСР натискати на Україну, щоб не виходила з Союзу. На зустріч їм виходять 30 000 демонстрантів Делегація зустрічається з Урядом України і разом видають заяву про співпрацю для “уникнення безконтрольної дезінтеграції СРСР” і створення “тимчасових міжреспубліканських структур” на невизначений час.

23 вересня 1991 р – Верховна Рада голосує розпустити КГБ і створити на його місці Службу Безпеки України.

22 вересня – 2 жовтня 1991 р – голова Верховної Ради Л. Кравчук відвідує президента Буша і прем'єр міністра Канади.

Жовтень – листопад 1991 р – в Україні проходить жвава передвиборча кампанія на президента України, між якими є Л.Кравчук, улюблениць людей вчорашніх поглядів, і демократичні кандидати В. Чорновіл, Л. Лукияненко та І. Юхновський. По Україні розїзджають тисячі активістів (включно з 300 українцями із діаспори) агітувати людей голосувати за незалежність України.

22 жовтня 1991 р – Горбачов та лідери семи радянських республік апелюють до України, щоб вона залишилася в складі Радянського Союзу. “Ми не можемо собі уявити Союзу без України”, вони пишуть. (колись Ленін писав, що втрата України для Союзу була б немов втрата голови).

22 жовтня 1991 р – Верховна Рада голосує за створення української армії, авіації, морського флоту та Національної гвардії, які б мали мати у загальному 450 000 вояків.

1 грудня 1991 р – 80% громадян України приймають участь у референдумі. Із них 91% голосують на підтримку незалежності, 62% виборців голосують за Кравчуком.

1 грудня 1991 р –Польща стає першою державою, що визнає українську державу. На другий день Канада стає першою державою на заході, яка визнає Україну. Америка натомість не спішить визнавати Україну.

2 грудня 1991 р – війська на території України починають приймати присягу на вірність Україні.

5 грудня 1991 р – у залі Верховної Ради відбувається інавгурація (заприсяження) Л.Кравчука на першого президента новітньої Української держави.

8 грудня 1991 р – Україна, Росія і Білорусь підписують в Мінську угоду про створення Співдружності Незалежних Держав (СНД). До якої запрошують вступити усіх колишніх республік СРСР.

25 грудня 1991 р – останній диктатор СРСР М. Горбачов складає повноваження президента СРСР. На цьому радянсько-російська імперія закінчує своє існування.

25 грудня 1991 р – президент Буш врешті вирішує визнати незалежність України.

НАЙГОЛОВНІШІ ПОДІЇ ЗА 15 РОКІВ ІСНУВАННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.

28 січня 1992 р – Верховна Рада офіційно проголошує синьо-жовтий прапор державним прапором України.

19 лютого 1992 р – Верховна Рада затверджує тризуб – як державний герб України. Але у законі про прапор відмічено, що тризуб – це малий герб України і він творитиме тільки частину (щоправда головну) великого герба України, якого затвердили щойно в 2000 році.

лютий 1992 р – у зимовій олімпіаді у Франції українські атлети були змушені міжнародним олімпійським комітетом змагатися під прапором “Об’єднаної команди”, що складалася з атлетів колишнього СРСР. Зате у літніх іграх індивідуальні змагуни вже виступають від України (групові і далі конкурують від “Об’єднаної команди”)

1 березня 1992 р – Народний Рух України поділився, коли більша частина під проводом Чорновола рішила перетворити Рух із громадської організації на партію.

20-24 серпня 1992 р – у Києві проходить перший світовий форум українців, на який з’їжджаються представники українських громад з майже 50 країн світу.

1993 р – російський парламент кількаразово приймає резолюції про незаконність (неправильність) передачі Криму Українській РСР у 1954 році.

1993 - Україна почала видавати власні поштові значки (марки)

червень – липень 1994 р – під тиском громадян та політичних кіл президент Кравчук проголошує вибори на президента України. Кандидатами були Кравчук (36%), Кучма (31%), Чорновіл та інші. У другому турі Кучма здобуває перемогу над Кравчуком (52% проти 45%). Програма Кучми ґрунтувалась на поліпшенні економіки України, запровадженні двомовності у державі тощо. 95% населення Галичини голосує за Кравчуком.

13 лютого 1994 р – Україна стає першою колишньою радянською (советською) республікою, що приєднується до “партнерства заради миру” при НАТО. Партнерство існує для плекання зв’язків із державами, які не готові ще стати членами НАТО, але хочуть бути ними в майбутньому. Після цього майже кожного року проходять в Україні спільні з НАТО військові вправи-маневри. У складі американських військових постійно приймають участь українські військові, народженні в Америці, серед яких є і сумівці.

Лютий 1994 р – у зимовій олімпіаді в Норвегії українські змагуни вперше виступають в усіх видах спорту під українським прапором.

21 грудня 1994 р – Україна підписує в Будапешті (Угорщина) угоду з членами “ядерного клубу” – ЗСА, Англія, Франція, Росія і Китай, згідно з якою Україна погоджується добровільно знищити ядерну зброю, успадковану від СРСР. Взамін ті держави зобов’язались гарантувати Україні захист її незалежності та територіальної цілісності, а також відмовитись від політичного, економічного чи військового тиску на неї.

11 червня 1995 р – між президентом та Верховною Радою підписано Конституційний договір (“малу конституцію”), що мав діяти один рік. До цього часу виносилося на розгляд Верховної Ради 10 проектів нової конституції України, але жоден не був прийнятий і влада в державі не функціонувала справно (були різні тимчасові закони, що не раз суперечили собі.)

28 червня 1996 р – Верховна Рада ухвалила Конституцію України після кількадедних нарад і 16-ти годинного останнього засідання, що йшло цілу попередню ніч. Засідання проходило досить бурхливо. Над кожним параграфом конституції відбувалося окреме обговорення та голосування. Найбільш гарячі дебати були над статтями Конституції про державну символіку, про визнання української мови одинокую державною мовою і про впровадження приватної власності. Усі ті статті ввійшли до Конституції mimo сильного спротиву українофобських комуністичних депутатів.

2 вересня 1996 р – Національний Банк України (голова В. Ющенко) починає випускати перші гривні. Закон про впровадження національної української валюти прийняла раніше Верховна Рада. До цього часу люди користувались обезціненими купонами, вартість яких була впала до 170 000 купонів на долар.

30 травня 1997 р – після кількарічних переговорів, Україна і Росія підписали угоду, згідно з якою Росія обіцяла, що не буде зазіхати на жодну частину території України. Тоді також розділено колишній радянський (советський) Чорноморський флот так, що Росія отримала війсьові бази в Криму для своїх кораблів і моряків на 20 років за досить низьку оплату (ренд). Але всупереч цьому, Україна і до тепер має проблеми з Росією: чи то у відношенні доставки нафти і газу з Росії, чи вимоги про передачу Севастополя і Криму Росії, чи ніби то порушення прав російськомовного населення України (впровадження кількогодинного українського телебачення чи відкриття української школи) і т д .

19 листопада 1997 р – Леонід Каденюк стає першим космонавтом (астронавтом) незалежної України. Зробив він це як член екіпажу американського космічного корабля “Колумбія” (space shuttle), що включила українця до свого складу внаслідок американсько-української угоди про співпрацю в польотах у простори, що була підписана 22 листопада 1994 року (першим українським космонавтом був Павло Попович).

Жовтень-листопад 1999 р – відбуваються треті вибори президента України. Під час першого туру виборів відбуваються значні порушення, особливо у формі використання “адміністративних ресурсів” для створення перепон іншим кандидатам (телебачення). У другому турі виборів Кучма переміг свого комуністичного опонента Петра Симоненка (56% до 38%).

3 грудня 1999 р – президент Кучма видає указ, згідно з яким було розформовано колгоспи (утворилися на початку 1930-тих років). В минулому колгоспи були формою дармового (рабського) використання селян і за незначними вийнятками виявилися невдалою формою хліборобства. На місце колгоспів постають “спільні агрокультурні підприємства” або приватні фарми.

25 березня 1999 р – в автомобільній аварії гине В’ячеслав Чорновіл, голова Руху і головний опонент Кучми. Існує багато доказів того, що це не був нещасний випадок а сплановане усунення “непотрібної” і занадто популярної людини.

22 грудня 2000 р – Верховна Рада підтримує призначення Віктора Ющенка, голови Національного Банку України, прем’єр міністром.

16 вересня 2000 р – група силовиків (членів таємної державної служби) схоплюють у Києві журналіста Георгія Гонгадзе, редактора вебсайту “Українська правда”, і після важкого побиття вбивають його. Два місяці пізніше його понівечене тіло без голови знайдено у лісі за 40 миль від Києва.

28 листопада 2000 р – оприлюднено записи на касетах розмов у бюро президента, що їх таємно зробив Мельниченко, член президентської охорони. На тих записах чути як президент Кучма дає вказівку високопоставленим особам в уряді і таємних службах зліквідувати журналіста Гонгадзе, якого Кучма хоче позбутись за те, що він розкриває та розголошує кримінальні зловживання Кучми і цього людей. Вбивство Гонгадзе і “касетний скандал” має широкий відгук по світі і стає головною причиною холодних відносин між західними державами та Україною.

3 лютого 2003 р – розібрано останнього стратегічного ядерного бомбовика та знищено останнє сховище для вистрілювання ракет-бомб далекого польоту (“missile silo”).

6 лютого 2001 р – 10 000 людей приймає участь в демонстрації проти президента Кучми з приводу вбивства Гонгадзе. Поліція та силовики поводяться брутально з демонстрантами. Подібні протести, що входять до акції “Україна без Кучми” відбуваються і по інших містах, а в Києві тривають кілька тижнів.

26 квітня 2001 р – олігархам вдається перепхати у Верховній Раді резолюцію про звільнення Ющенка з посту прем’єр міністра України. На протязі його прем’єрства економіка України вперше за 10 років почала зростати. Також нарешті виплачено

платні працівникам та робітникам на державній службі, багато з яких попередніми роками отримували тільки частину своєї платні. Але олігархам не подобалося, що Ющенко та міністр енергетики Юлія Тимошенко поставили кінець їхнім прихованим діям при розкраданні державного майна й змусили їх платити податки. Тому вони вирішили позбавити Тимошенко а потім і Ющенка з уряду.

Березень 2002 р – у виборах до Верховної Ради найбільше місць із усіх партій здобуває коаліція Ющенка під назвою “Наша Україна”. Але внаслідок шантажу і підкупів 20-30 депутатів переходять до фракцій, які підтримують Кучму. Ющенко опротестовує ці незаконні і неморальні порушення і стає на чолі проти-Кучмівської опозиції у Верховній Раді. У Києві та в інших містах відбуваються кількатисячні демонстрації за резигнацію Кучми.

23-27 червня 2002 р – Папа Іван Павло II відвідує Україну. На Богослуження у Києві прибуло кількасот тисяч людей, а у Львові його вітало майже півтора мільйона людей.

2002 р – президент Кучма звільняє А Кінаха з позиції прем’єр міністра і назначує на його місце Віктора Януковича, губернатора Донецької області.

17 вересня 2003 р – по різних містах України десятки тисяч людей приймають участь в акції “Повстань, Україно!”, що націлена примусити Кучму зрезигнувати. У Києві збираються 25 000 людей, а перед будинками президента та Кабінету Міністрів демонстранти розкладають намети(шатра). Але спецвідділи поводяться жорстоко з демонстрантами – багато учасників побито чи взято під арешт, а 165 наметів знесено впродовж 15 хвилин зранку наступного дня.

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ “ПОМАРАНЧЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ”

Березень 2004 р – громадська організація “Пора”, яка утворилася восени попереднього року і складається з молодих активістів-студентів, розпочинає акції по цілій Україні для усвідомлення населення про те, як Україну захопили в свої руки олігатхи, про колосальне обкрадання ними багатств України і про їхні дії на знищення демократичної опозиції, включно з використанням терору. Згодом акції Пори переросли в Помаранчеву революцію. Від вересня 2004 до січня 2005, коли осягнуто мету скинення уряду олігархів, “Пора”, до якої вступило 35 000 молоді, перевела 17 багатолюдних і 750 менших демонстрацій з участю понад 3 млн. людей.

Жовтень-листопад 2004 р – відбуваються четверті вибори президента України. В першому турі було 24 кандидати (Кучма не балатувався). Ющенко набирає більше голосів ніж інші кандидати, але не має необхідного мінімуму голосів.

21 листопада 2004 р - відбувається другий тур виборів що супроводиться великими порушеннями : кількаразові голосування тих самих осіб, голосування “мертвих душ” – людей які не існують чи померли, не допуск представників штабу Ющенка до виборчих комісій (південь України), неправильний перелік голосів, залякування виборців і т д.

22 листопада 2004 р – центральна виборча комісія проголошує, що на виборах переміг Віктор Янукович 49.4% (Ющенко – 46.7%). Натомість опитування виборців на дільницях проведених незалежними фірмами показує що Ющенко здобув 11% більше голосів ніж Янукович. В протест тисячі людей починають заповнювати Майдан незалежності у Києві протестуючи проти фальсифікацій на виборах. На головній вулиці Києва – Хрещатик постає ”наметове містечко” – молоді активісти організації “Пора” ставлять 400 шатер (наметів), як частина акції громадської непокори. За кілька днів число шатер зросло до 1 000 і впродовж наступних 5 тижнів до “наметового містечка” прибувають “жити” на різні терміни в загальному 15 000 людей. Подібні наметові містечка постають в 12 інших містах.

23 листопада 2004 р – майже 200 000 людей виходить на Майдан незалежності на масовий мітинг. Під вечір вони рушають маршем до будинку Верховної Ради. Там відбувається надзвичайна сесія Ради, на якій Ющенко приймає символічну присягу президента України. Але учасники тієї сесії не спроможні внести будь які рішення того дня, бо на сесію не прибула достатня кількість депутатів (не було кворуму).

Від цього дня і впродовж наступних 15 тижнів щоденно проходять багатотисячні протести у Києві. На Майдані незалежності безперервно перебуває велика сила народу, а також протестуючі блокують головні будинки уряду: будинок президенської адміністрації, будинок Ради міністрів, і т д, не допускаючи членів уряду прибути на працю.

Багатолюдні акції протесту відбуваються в дуже багатьох містах України. У Львові протести збирають 100-150 000, у Харкові 100 000 і т.д. Винятком є Донеччина та Луганщина, де спроби перевести протести скоро закінчуються нападом і побиттям учасників демонстрацій прихильниками Януковича. Натомість спроваджені до Києва прихильники Януковича в кількості 5 000 осіб не зустрічають жодних перешкод в своїх діяннях. Виступи прихильників Януковича скоро зазнають краху через те, що багатьох із них киянам вдається переконати про справедливість протестів прихильників Ющенка.

На Західній Україні біль частина обласних та міських рад проголошує, що визнає Ющенка президентом України.

25 листопада 2004 р – Верховний Суд України стримує Центральну Виборчу Комісію від офіційного підтвердження перемоги Януковича на виборах і від переведення його інавгурації аж доки Суд не перевірить кількатисячні апеляції що подають приклади порушень порядку виборів.

27 листопада 2004 р – Верховна Рада відбуває надзвичайну сесію і проголошує результати виборів, поданих центральним виборчим комітетом недійсними.

Ніч з 27 на 28 листопада 2004 р – Міністерство внутрішніх справ мобілізує 10 000 воєнних із своїх баз біля Києва для того, щоб розігнати протестуючих у Києві. Майже в останній годині вдається голові СБУ та іншим старшинам переконати командуючих військами МВД відкликати свій наступ, щоб не допустити пролиття крові.

28 листопада 2004 р – Донецька обласна рада голосує назначити на 5 грудня референдум, чи не повинна Донецька область стати автономною (при перемозі Ющенка)

1 грудня 2004 р – Верховна Рада висловлює недовіру Януковичу і закликає до відставки його уряду. Янукович відмовляється резигнувати. Але на переговорах між Ющенком, Януковичем та Кучмою з участю лідерів Польщі, Литви і Європейського Союзу, уряд погоджується не використовувати силових методів проти демонстрантів якщо припинеться блокування урядових будинків.

2 грудня 2004 р – Кучма відлітає до Москви на переговори з Путіним, який радить Кучмі покінчити з протестами так, як робили за радянської (советської) влади. Такі поради не виконали лідери Грузії (2003), України (2004) та Киргистану (2005) де мирні революції здійснили прихід національно-демократичних сил до влади, натомість у Узбекистані (2005) убито кількясот людей, коли тільки почалися протести.

3 грудня 2004 р – Верховний Суд України визнає не дійсними результати другого тура президентських виборів і назначає повторне голосування на 26 грудня.

5 грудня 2004 р – у Харкові відбувається з'їзд депутатів різних рівнів її південносхідної України, на якому підноситься питання про автономію тієї частини або навіть відокремлення від України.

7-8 грудня 2004 р – Кучма відпускає Януковича з позиції прем'єр міністра, генерального прокурора Васильєва і голову Центральної Виборчої Комісії – Ківалова.

11 грудня 2004 р – лікарі в Австрії підтверджують, що хвороба Ющенко – це наслідок отруєння.

26 грудня 2004 р – у повторних виборах переможцем виходить Ющенко (52% до 44%). Для того, щоб забезпечити правильність виборів, в Україну прибувають у ролі міжнародних спостерігачів біля 2 000 українців із діаспори і 5 000 чужинців. Це найбільше число міжнародних спостерігачів, що контролюють голосування у будь-яких виборах світу.

26 грудня 2004 р – Янукович протестує проти висліду повторних виборів і далі відмовляється резигнувати з посту прем'єр міністра. Але він не може увійти до будинку уряду, якого блокують демонстранти.

31 грудня 2004 р – Янукович резигнує з посту прем'єр міністра, але далі не визнає вислід президенських виборів.

10 січня 2005 р – Верховний суд відкидає апеляції Януковича і проголошує вислиди третього туру виборів остаточними.

10 січня 2005 р – Віктор Ющенко приймає присягу президента України.

4 лютого 2005 р – Верховна Рада одногосно підтримує назначення Юлії Тимошенко прем'єр міністром.

ЩО ЦЕ БУЛА “ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ”?

“Помаранчева революція” – це серія масових протестів, що почалися вночі 21 листопада 2004 р. і проходили впродовж наступних 5 тижнів до 28 грудня, коли Віктор Ющенко був офіційно проголошений президентом України. Протести вибухнули як реакція на численні величезні порушення під час другого туру голосування, включно із залякуванням виборців та фальсифікацією голосів. Найбільше обурило людей те, що підрахунками незалежних опитувань набагато більше голосів отримав Ющенко а Центральна Виборча Комісія оголосила переможцем Януковича.

Також люди були дуже обурені станом економіки за часу президенства Леоніда Кучми. Уряд держави, Верховну Раду та економіку захопили в свої руки партії соціал-демократів та “олігархічні клани”, зосередженні в Донецьку, Дніпропетровську та інших місцях. Ці олігархи (типу Пінчука (зятя Кучми), Суркіса, Медведчука, Ахметова і т. д.) нечесно збагачувались коштом народу – різними махінаціями доводили підприємства до банкрутства, потім продавали їх і самі ж їх купували по дуже низьких майже дармових цінах. Дуже зросла корупція . Не можна було жити в країні, якщо не платити постійно хабарі.

Олгархи багатіли, набиваючи свої кишені мільйонами доларів, приховуючи свої маєтки від уплати податків. Натомість люди діставали дуже низькі платні або взагалі не діставали і “причиною” було бідність держави. Багато заводів закривалося, робітників звільняли на різні терміни або назавжди мільйони українців змушені обставинами їхати в інші країни на роботу, де їх, як нелегалів, принижують, використовують, обкрадають. Навіть у своїй державі стали поводитись із людьми по хамськи, а високопоставлені особи (Кучма, Янукович) дозволяли собі називати українців “козлами”, “бидлом” і т. п.

Людей турбувала зростаюча проросійська орієнтація уряду – зближення з Росією, вступ до Єдиного Економічного Простору (ЄЕП) що мав тісно поєднати Україну з Росією і в якому Росія мала би рішальний вплив. Разом із тим Україна відходила від проголошеною нею раніше орієнтації на Європу і наміру вступити до Європейського Союзу і НАТО. При цьому уряд просував російську мову і культуру та витискав усе українське з життя держави.

Люди не могли більше терпіти таке життя і миритися з такою політикою уряду і тому вибух народного гніву був неминучий, бодай в Україні, де почуття власної гідності має давні коріння. Але що найбільше здивувало світ це мирний характер Помаранчевої революції. Легальний переворот в державі здійснено мирним шляхом. Помаранчева революція збудила приспану свідомість народу, допомогла скріпити громадське суспільство.

Помаранчевий колір став символом цього повстання як знак мирного його характеру і солідарності всіх українців проти зловживань та корупції в державі з боку Уряду. Центром революційних дій був Київ, де щодня впродовж 5 тижнів збиралося від 50 до 500 тисяч людей протистувати проти сваволі тодішнього уряду. Молоді учасники протесту розложили на широкій центральній вулиці Хрещатик “наметове містечко”, в якому постійно перебувало кілька тисяч людей. Також учасники повстання блокували входи до головних будинків уряду, щоб паралізувати уряд аж доки він не погодиться на нові вибори.

ІСТОРИЧНИЙ ДЕНЬ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.

*(за описом поданого в тижневику Ukrainian Weekly,
1 вересня 1991 року)*

Проголошення Верховною Радою та українським парламентом незалежності України було несподіванкою для Української Радянської Соціалістичної Республіки, яка нараховує 52 мільйони людей.

Надзвичайна сесія Верховної Ради розпочалася в суботу 24 серпня, в 10-й годині ранку дебатом про поведінку та дії членів уряду та Верховної Ради під час невдалого путчу в Москві 19-21 серпня. Дебата була напруженою і не раз набирала гострого тону. Сесія протривала 11 годин.

Кілька тисяч людей, що зібралися перед будинком Верховної Ради, викрикували “ганьба Кравчуку” під час його виступу на сесії. Леонід Кравчук був тоді головою Верховної Ради і фактично керував УРСР. Після нього виступали голова голова комуністичної фракції у верховній раді – Олександр Мороз і доповідач опозиції – науковець Ігор Юхновський.

Юхновський представив сесії пакетзаконопроектів, які “Народна Рада” (коаліції демократичних депутатів) виробили у відповідь на недавні загрозливі події в Москві: негайне проголошення незалежності України, деполітизація всіх державних органів, міліції, КДБ, преси, радіо і телебачення, себто звільнення усього життя в Україні від контролю комуністичної партії, звільнення від ув’язнення депутата С. Хмари, який перебував у тюрмі з 1990 року, і створення спеціальної комісії для розгляду дій політичних діячів під час путчу.

Дебати тягнулися годинами з кількома перервами, під час яких комуністична більшість та демократична рада збиралися окремо на стратегічні засідання. А на дворі протягом усього часу народ продовжував викрикувати “Незалежність” помахуючи синьо-жовтими прапорами.

Після того, як поет Володимир Яворівський запропонував провести голосування за незалежність прочитав текст резолюції у цій справі, Леонід Кравчук проголосив одногодинну перерву, в часі якої комуністична більшість обговорили, що їм робити у цій ситуації. Багато з них вважали, що нема іншого виходу, як проголосувати за незалежність, щоби віддалити Україну від процесів, які проходили в Москві, де протикомуністичні сили взяли верх у російському парламенті. “Буде велика катастрофа для нас, якщо ми не проголосуємо за незалежність”, заявив голова Ком. Партії України С. Гуренко. На прикінці того засідання прибули до комуністів два представники Народної ради – Яворівський та Павличко, запропонувати компроміс: відбути у грудні всенародний референдум про незалежність.

Після цієї перерви, о год 5:55 вечора Верховна Рада врешті прийняла Акт проголошення незалежності України і створення незалежної держави – Україна. За

актом проголосувало 321 депутатів із 360, два було проти і 6 стрималося. А в 6 год Верховна Рада прийняла резолюцію (346 – за, 1 – проти, 3 – стрималися) що Україна негайно стає незалежною, демократичною державою, а 1 грудня матиме місце республіканський референдум про незалежність.

У залі можна було чути голосні оклики радоті, що доходили знадвору, коли тільки хто відкривав двері або вікна.

Верховна Рада також проголосувала створити Національну Гвардію і взяти під свою владу всі збройні сили, що знаходяться на території України. У справі деполітизації, після трьох голосувань прийнято компромісне рішення деполітизувати всі державні органи, міліцію, КДБ, пресу, радіо і телебачення, але на заводах про це мали б рішати самі робітники. Пропозиція запечатати всі бюро й архіви Комуністичної Партії, щоб розслідувати можливу участь в діях путчистів не набрала відповідної кількості голосів.

В останніх хвиликах сесії, яка скінчилася о 9:00 вечора, на пропозицію депутата В. Чорновола, Кравчук дозволив внести в зал великий синьо-жовтий прапор і повісити на стіні над головною трибуною. Цей прапор повівав 19-21 сепня над одним із танків, що захищали будинок російського парламенту під час путчу.

Більшість депутатів стали виходити скоро після цього; залишилися ще на кілька хвилин члени опозиційної Народної Ради, серед них колишні в'язні радянських (советських) тюрем, щоб відспівати патріотичну пісню “Ой у лузі червона калина” та гімн “Ще не вмерла Україна”. Співаючи перед повішеним на стіні національним прапором України, вони тримали піднятими три пальці у формі тризуба.

На дворі їх радісно привітав народ і після виступу кількох депутатів, мітинг перейшов на Хрещатик, на площу Жовтневої революції. Решта вулиці Києва були тихі, не було ознак святкування пропам'ятного дня.

У наступних днях президія Верховної Ради винесла кілька декретів, серед них: декрет про передачу майна Комуністичної Партії України Верховній, обласним і місцевим радам, декрет про надання амністії усім політичним в'язням, про заборону діяльності Комуністичної Партії і замороження усіх її фінансів, включно з банковими контами, створення спеціальної комісії для розгляду дії політичних діячів путчу, і створення комітету для військових справ, як зародок майбутнього міністерства оборони.

В понеділок рано 26 серпня на волю вийшов депутат С. Хмара разом із активістами-націоналістами Олесем Сергієнком і Анаталією Лупинісом.

Після того, як не вдалося зібрати у Верховній Раді відповідної кількості голосів для закону про запечатання бюр і архівів Комуністичної Партії, місцеві ради по цілій Україні, включно з київською, рішили самі це зробити. А 26 серпня київська міська рада проголосувала зняти усі публічні пам'ятники комуністичних “героїв” у місті, включно з великим пам'ятником Леніна на площі Жовтневої Революції. Площу рішено переназвати Майданом незалежності.

ОСТАННЯ СТАДІЯ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ.

Остання стадія боротьби за незалежність почалася у 1987-88 рр у зв'язку з новою радянською (советською) політикою “гласності”, проголошену М. Горбачовим диктатором СРСР. Спротив російсько-комуністичній владі набрав нової сили, став масовим та багатограним і висунув широку програму завдань, що охоплювали повноту аспектів українських національних потреб та прагнень. Творються напів-легальні організації, деякі з них поширюються по цілій Україні, відбуваються багатолюдні зібрання та демонстрації, відкрито висуваються політичні гасла проти колоніального статусу України та за побудову правдивої української держави на місце УРСР з її фіктивними повноваженнями і інституціями.

Головну роль у зрушенні народних сил до нового національного відродження відіграли колишні політичні в'язні, яких у цьому часі звільнено з концтаборів і дозволено повернутися на Рідні Землі. Рівночасно на своїх з'їздах та в своїх пресових органах заговорили й письменники про жахливий стан, в якому знаходилася Україна в цей “період застою”: зникнення української мови внаслідок насильної русифікації, загибель природи України внаслідок шкод, нанесених економічною політикою Москви, заціплення в українців комплексу мешевартості тощо.

У літі 1988р. рух почав набирати масового характеру. Впродовж літа проходив в Львові ряд зібрань-мітингів при участі багато тисяч людей, що вимагали від уряду покінчити з протиукраїнською шовіністичною політикою. Спочатку адміністративні органи ставили різні перешкоди для переведення зібрань, згодом бралися брутальною силою розганяти учасників, але люди не переставали збиратись. Зібрання у Києві що в 1988р стягали кількасот людей, стали у наступному році багатотисячними. Рівно ж, із кінцем 1988 р почали з'являтися на кожному зібранні українські національні прапори. Червоно-чорні націоналістичні прапори та транспаранти із національно-визвольними гаслами. Люди підтримували осуди усіх поколінь більшовицьких убивць і вітали закликати позбутись виконавців протинародної колоніальної політики в Україні. Почалася боротьба за усунення деспотичного “кліку Щербицького”, голови так званої Комуністичної Партії України.

До найважливіших завдань, що їх ставили учасники цього руху, належали:

- здобуття політичної суверенності України, чий уряд був позбавлений дійсної влади і діяв тільки, як колоніальний адміністративний апарат Москви. На початку деякі угруповання змагались за перетворення СРСР на федерацію суверенних держав. З часом перемогла у людей свідомість абсурту рятування СРСР у будь-якій формі. Гаслом повної самостійності України та створення демократичної української держави із системою, що її свobodно вибере український народ, стало провідним домаганням національно-демократичного руху;

- легалізація української католицької церкви та відновлення Української Автокефальної Православної Церкви;
- забезпечення українській мові статусу державної мови;
- розкриття перед народом повної правди про більшовицькі злочини, а насамперед про Штучний Голод 1933 року, та приведення відповідальних за злочини катів українського народу на публічний осуд;
- заборона будови нових атомних станцій і закриття тих реакторів, які оцінено небезпечними;
- повернення народіві доступу до скарбів національної культури;
- уведення демократичних реформ, як перший крок до досягнення свободного та справедливого суспільства.

Для здійснення цих завдань постало ряд організацій, деякі дозволені урядом, а деякі частково толеровані. Серед найважливіших: Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка, Товариство “Меморіал”, що має ціль розкрити усі більшовицькі злочини.

Велику роботу для зрушення народу до політичної активності та повної боротьби за самостійну українську державу провели Українська Гельсінська Спілка, Український Християнський Демократичний Фронт, СУМ-СНУМ та інші групи. До боротьби за свої права стали широкі маси народу. Велику мобілізуючу силу мали маніфестації, демонстрації, зібрання, мітинги тощо.проти комуністичної системи піднялися робітники, які вважалися опорою комуністичної партії.

Як у минулому радянська (советська) влада вдавалася до репресивних заходів проти активістів національно-визвольного руху: арешти, побиття, усунення з праці, високі грошові кари,погрози, поширення очорнень серед народу тощо. Але ці заходи тільки гартували борців за волю і зміцнювали їх у переконанні про справедливість своєї боротьби. А за їхнім прикладом вже більше число дітей України переборювало страх та ставало до активної боротьби. Це була своєрідна Національна Революція, яка досягнула своє завершення в історичних подіях 24 серпня і 1 грудня 1991року, коли Україна проголосила свою незалежність.